

16

IV. Béla kiváltságlevele: a székesfehérvári káptalan megerősítő irata

1256. március 16

Ú j a b b k i a d á s o k :

Friss Ármin, *Magyar-zsidó oklevéltár / Monumenta Hungariae Judaica*, I (Budapest: Wodianer F. és Fiai, 1903), p. 31, no. 23

Alexander Büchler, "Das Judenprivilegium Bélas IV. vom Jahre 1251", in: Alexander Scheiber, Ed., *Emlékkönyv Heller Bernát professzor 70. születésnapjára / Jubilee Volume in Honour of Prof. Bernhard Heller on the Occasion of His Seventieth Birthday* (Budapest [Karcag: Kertész Nyomda], 1941), pp. 139–146, kül. p. 141, 144 sk.

Capitulum ecclesie Albensis¹ etc. Justis petencium desideriis facilem nos decet prebere assensum et vota que a rationis tramite non discordant effectu salutari adimplere, quo circa Universitati vestre tenore presencium² duximus declarandum Quod Judei Albenses ad³ nostram accedentes presenciam exhibuerunt nobis privilegium domini regis Belae⁴ quarti continens ipsorum Jura ac⁵ libertates seriatim, super quo nobis humiliter supplicarunt ut eiusdem privilegii continentiam⁶ nostris litteris⁷ inseri seriatim, et Sigilli nostri munimine faceremus Roborari quorum petitionem Justam attendentes admisimus liberaliter et libenter cuius privilegii tenor talis est.

(Az oklevélben itt IV. Béla decretumának szövege következik.)

Verum quia dictum privilegium Regale⁸ propter sui⁹ singularitatem et Unitatem Universis Judeis per totum Regni ambitum constitutis vix per laboriosam et dampnosam solitudinem¹⁰ sufficere potuisset eiusdem continenciam ך nostris scriptis redigi suplicarunt ad cautelam ut propter eius absenciam per diversas partes Regni discurrere consuevit et ipsi¹¹ tempore oportuno ex hoc laborem imminentem evitarent ut igitur huius privilegii tenor fidem indubitam ubique locorum adhibeat universis Sigilli nostri munimine roboravimus in perpetuum Datum Anno domini 70 Millesimo ducesimo Quinquagesimo sexto septimodecimo¹² Kalendas Aprilis magistro Synaragdo¹³ ecclesie nostre¹⁴ electo Aule Regie vice Cancellario Jacobo Cantore Mathya¹⁵ Custode Michaelae decano existentibus.

¹ Ulászlónál: Albensis ecclesie.

² Ulászlónál: tenore presencium helyett harum serie.

³ Ulászlónál: ad hiányzik

⁴ Ulászlónál: Bele regis.

⁵ Ulászlónál: et.

⁶ Ulászlónál: continentias.

⁷ Ulászlónál: Litteris nostris.

⁸ Ulászlónál: a Regale hiányzik.

⁹ Ulászlónál: propter sui regalem singularitatem.

¹⁰ Ulászlónál: solitudinem.

¹¹ Ulászlónál: ipso.

¹² Ulászlónál: nem septimodecimo, hanem undecimo.

¹³ Ulászlónál: Smaragdo.

A székesfehérvári egyházközség káptalanja stb.¹⁶ Úgy illik, hogy a kérelmezők jogos kívánságaira készségesen igent mondjunk, és azokat az imákat, amelyek a józan ész ösvényétől nem térnek el, üdvös teljességgel töltsük be. Ezért úgy véltük, a jelen sorokban foglaltak révén tudatnunk kell hatóságokkal, hogy a székesfehérvári zsidók, színünk elé járulván, bemutatták nekünk IV. Béla király urunk kiváltságlevelét, amely pontról pontra tartalmazta az ő jogaikat és szabadságaikat, és ezt illetően alázatosan könyörögtek nekünk, hogy a nevezett kiváltságlevelnek a tartalmát pontról pontra foglaljuk levelünkbe, és erősítsük meg pecsétünk hitelével. Jogos kérésüket hallva, nagylelkűen és szívesen megtettük. Ennek a kiváltságlevelnek a foglalata a következő.

(Az oklevélben itt IV. Béla decretumának szövege következik.)

Ámde, mivel az említett királyi kiváltságlevel, egyetlen és egyedülálló volta miatt, az összes zsidó számára, akik szerte az egész országban megtelepedtek, fárasztó és anyagilag is megterhelő utánajárással is csak alig lehetett volna elégséges, könyörögtek, hogy ennek tartalmát mi is foglaljuk írásba, biztosítékul, hogy az ő távollétében – mivel az ország legkülönbébb tájain szokott utazgatni – még idejekorán elkerülhessék az emiatt rájuk váró nehézségeket. Hogy tehát ennek a kiváltságlevelnek a tartalma mindenhol kétségbenvonhatatlanul hiteles legyen mindenki számára, pecsétünk hitelével mindörökre megerősítettük. Kelt az Úr 1256. esztendejében, március 16-án, Synaragdusnak, egyházközségünk választottjának, a királyi udvar kancellárhelyettesének tanítókanonoksága, Jakab kántorsága, Mátyás örkanonoksága, Mihály káptalani dékánsága idején.

¹⁴ Ulászlónál: a preposito szó hiányzik, helye ki van hagyva.

¹⁵ Ulászlónál: Mathye.

¹⁶ Latinból fordította Kopeczky Rita.